

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Karla Šimky a soudkyň Mgr. Evy Šonkové a JUDr. Miluše Doškové v právní věci žalobce: **V. P.**, zastoupený JUDr. Bedřichem Hájkem, advokátem se sídlem Boženy Němcové 70, Kadaň, proti žalovanému: **Vězeňská služba České republiky, Věznice Všehrdy**, se sídlem Všehrdy 26, o žalobě proti rozhodnutí ředitele Věznice Všehrdy ze dne 28. 7. 2020, č. j. VS-29079/ČJ-2020-801732, o námitce podjatosti vznesené žalobcem vůči soudcům Mgr. Václavu Trajerovi, Ing. Mgr. Martinovi Jakubu Brusovi a Mgr. Ladislavu Vaško,

t a k t o :

Soudci Krajského soudu v Ústí nad Labem Mgr. Václav Trajer, Ing. Mgr. Martin Jakub Brus a Mgr. Ladislav Vaško **nejsou vyloučeni** z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Krajského soudu v Ústí nad Labem pod sp. zn. 16 A 91/2020.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci, námitka podjatosti a postup soudu

[1] Žalobce, t. č. ve výkonu trestu odnětí svobody, brojí žalobou u Krajského soudu v Ústí nad Labem (dále jen „krajský soud“) proti rozhodnutí, jímž ředitel Věznice Všehrdy dne 28. 7. 2020 rozhodl o stížnosti žalobce proti rozhodnutí vedoucího oddělení výkonu trestu Věznice Všehrdy ze dne 22. 7. 2020, č. j. VS-29079/ČJ-2020-801732, o uložení kázeňského trestu za vyhýbání se vyšetření ke zjištění přítomnosti zakázané látky v jeho těle.

[2] Žalobce vznesl námitku podjatosti soudců senátu 16 A krajského soudu, Mgr. Václava Trajera, Ing. Mgr. Martina Jakuba Bruse a Mgr. Ladislava Vaško poté, co tento krajského soudu v tomto složení usnesením ze dne 25. 8. 2020, č. j. 16 A 91/2020 – 39, zamítl návrh žalobce na přiznání odkladného účinku žalobě.

[3] Ve své námitce podjatosti žalobce uvedl, že soudci, kteří zamítl jeho návrh na přiznání odkladného účinku, jsou již v jeho věci rozhodnutí o výsledku. Rozhodli na základě upraveného sestříhaného kamerového záznamu, z něhož vyvodili, že žalobce na cele č. 15 několikrát použil toaletu ke své potřebě. Tento záznam podle něj není úplný, ve skutečnosti do toalety vyhazoval mokrý toaletní papír, jímž vytíral podlahu. Dále uvedl, že jsou dány nové skutečnosti, které měly být krajskému soudu známy. Žalobce vzal písemně zpět svůj souhlas udělený ošetřující lékařce, aby jej testovala určitým způsobem; žalobce totiž trpí zdravotními problémy. Později udělil dalšímu z ošetřujících lékařů souhlas s hospitalizací a s provedením psychiatrického vyšetření.

Do dne podání jeho námitky neproběhlo žádné z těchto vyšetření, a žalobce byl za své zdravotní postižení ve věznicí potrestán. Žalobce nesouhlasil s prováděním bolestivých úkonů, které jsou spojeny s rizikem infekce. Dále žalobce uvedl, že v důsledku zamítnutí návrhu na přiznání odkladného účinku vykonal dne 21. 9. 2020 uložený kázeňský trest, proti kterému brojí žalobou. S kázeňským trestem souvisí však ještě jeho přerážení na „3. PSVD“. Žalobce krajský soud požádal, aby o jeho žalobě rozhodl, přestože byl již trest vykonán, jelikož jeho cílem je svým vzorným chováním dosáhnout „1. PSVD“ a podat žádost o podmíněné propuštění. Žalobce prohlásil, že osobně soudce nezná.

[4] Mgr. Václav Trajer, Ing. Mgr. Martin Jakub Brus a Mgr. Ladislav Vaško ve svém vyjádření k námitce podjatosti uvedli, že se v dané věci ve vztahu k žalobci necítí být jakkoliv podjati.

II. Právní posouzení Nejvyššího správního soudu

[5] Nejvyšší správní soud posoudil námitku podjatosti a dospěl k závěru, že není důvodná.

[6] Podle § 8 odst. 1 s. ř. s. jsou soudci „*vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávání věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.*“

[7] Podle § 8 odst. 5 s. ř. s. může účastník „*namítnout podjatost soudce, soudní osoby, tlumočnicka nebo znalce. Námitku musí uplatnit do jednoho týdne ode dne, kdy se o podjatosti dozvěděl; zjistí-li důvod podjatosti při jednání, musí ji uplatnit při tomto jednání. K později uplatněným námitkám se nepřiblíží. Námitka musí být zdůvodněna a musí být uvedeny konkrétní skutečnosti, z nichž je dovozována. O vyloučení soudce rozhodne usnesením po jeho vyjádření Nejvyšší správní soud, a je-li namítána podjatost soudní osoby, tlumočnicka nebo znalce, senát po jejich vyjádření.*“

[8] Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v § 8 odst. 1 s. ř. s. představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Příslušnost soudu i soudce stanoví zákon, a proto postup, kterým je věc odnímána příslušnému soudci a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný. Zákon jej však v případech popsanych v § 8 odst. 1 s. ř. s. nejen připouští, ale přímo vyžaduje.

[9] Součástí práva na spravedlivý proces (čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod) je totiž kromě záruky zákonného soudce rovněž požadavek na nezávislý a nestranný soud. Nestrannost a nezájatost soudce je neodmyslitelnou součástí spravedlivého rozhodování, a tedy jedním z hlavních předpokladů pro důvěru občanů a jiných subjektů práva v právo a právní stát (čl. 1 odst. 1 Ústavy). Podle Evropského soudu pro lidská práva (dále též „ESLP“) požadavek nestrannosti chrání důvěru, kterou by měly soudy v demokratické společnosti vzbuzovat jak u veřejnosti (viz *Piersack proti Belgii*, rozsudek ESLP ze dne 1. 10. 1982, č. 8692/79, bod 30), tak u účastníků řízení (viz *De Cubber proti Belgii*, rozsudek ESLP ze dne 26. 10. 1984, č. 9186/80, bod 26; *Fey proti Rakousku*, rozsudek ESLP ze dne 24. 2. 1993, č. 14396/88, bod 30).

[10] Z předeslaného tedy vyplývá, že vyloučit soudce z projednávání a rozhodnutí přidělené věci lze jen výjimečně a z opravdu závažných důvodů, které mu reálně brání rozhodnout v souladu se zákonem nestranně a spravedlivě.

pokračování

[11] Nejvyšší správní soud v rámci řízení o námitce podjatosti za běžných okolností nepřezkoumává věcnou správnost procesního postupu či rozhodování soudce v řízení. Důvodem k vyloučení soudce, jak vyplývá z § 8 odst. 1 věty třetí s. ř. s., nemohou být okolnosti, které samy o sobě spočívají v postupu či rozhodování soudce v řízení o dané věci. Například v usnesení ze dne 18. 6. 2003, č. j. Nao 25/2003 - 47, Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že „[d]ůvodem pro vyloučení soudce z projednávání a rozhodnutí věci nejsou podle § 8 odst. 1 s. ř. s. okolnosti spočívající v postupu soudu podle § 36 odst. 3 věty druhé s. ř. s., který vedl k zamítnutí žalobcovy žádosti o osvobození od soudních poplatků s odůvodněním, že žaloba zjevně nemůže být úspěšná, a to ani v případě, že by takové rozhodnutí nebylo věcně správné.“

[12] Důvody pro vyloučení jmenovaných soudců nemohou spočívat v jejich procesním postupu v řízení či rozhodování o odkladném účinku žaloby ve věci žalobce.

[13] Ze soudního spisu ani tvrzení žalobce nevyplývají žádné další okolnosti, které by v souvislosti s rozhodnutím soudců o odkladném účinku v řízení mohly vzbuzovat pochybnosti o jejich nezaujatosti tak, jako tomu bylo například ve věci posuzované Nejvyšším správním soudem v usnesení ze dne 13. 12. 2018 č. j. Nao 164/2018 - 83. V tomto případě Nejvyšší správní soud vzhledem k výrokům a vystupování soudkyně vůči účastníku řízení judikoval, že ačkoliv mu „při rozhodování o námitce podjatosti nepřísluší věcně přezkoumávat procesní postup soudce v řízení, formu jednání a způsob vystupování soudce ani celkový průběh ústního jednání, jsou tyto skutečnosti pro posouzení námitky podjatosti důležité. Na jejich základě si totiž soud může učinit náhled na vnější stránku nestrannosti, tj. posoudit, zda v projednávané věci existují objektivní okolnosti, které by mohly vést k legitimním pochybnostem o tom, že soudce má určitý, nikoliv nezaujatý vztah k věci, účastníkům nebo jejich zástupcům ve smyslu § 8 odst. 1 s. ř. s.“

[14] K dalším tvrzením žalobce Nejvyšší správní soud dodává, že mu nepřísluší při rozhodování o námitce podjatosti soudců posuzovat okolnosti týkající se meritorního přezkumu rozhodnutí, proti němuž žalobce brojí žalobou.

III. Závěr

[15] Nejvyšší správní soud s ohledem na všechny shora uvedené okolnosti shledal, že námitka podjatosti není důvodná, a proto rozhodl podle § 8 odst. 5 s. ř. s., že soudci Krajského soudu v Ústí nad Labem Mgr. Václav Trajer, Ing. Mgr. Martin Jakub Brus a Mgr. Ladislav Vaško **nejsou vyloučeni** z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Krajského soudu v Ústí nad Labem pod sp. zn. 16 A 91/2020.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 3. listopadu 2020

JUDr. Karel Šimka
předseda senátu